

GORSKI KOTAR: Bjelolasica

Begovo Razdolje – Vrbovska poljana – vrh Kula – pl. sklonište »Jakob Mihelčić« – Vrbovska poljana – pl. kuća »Jančarica« – Begovo Razdolje

■ atrakcije: Begovo Razdolje – najviše naselje u Hrvatskoj, Vrbovska poljana, Bjelolasica, vrh Kula – najviši vrh Gorskog kotara, vidici ■ duljina hoda: 4-5 h ■ ručak: iz ruksaka ■

Sjeverni dio Velike Kapele velika je šumovita visoravan koja od Jasenačkog polja seže sve do ceste koja Mrkopalj i Ravnu Goru povezuje s Vrbovskim. U zapadnijem dijelu tog područja ima i nekoliko slikovitih livada (Matić poljana, Vrbovska poljana, Žuta poljana i druge), a u cijelom području mnogo je vrhova viših od 1000 metara. Posebno mjesto među njima ima hrbat Bjelolasice s vrhom Kulom (1534 m), koja je ujedno i najviši vrh cijelog Gorskog kotara. Unatoč strmim stranama, visini i vapnenačkoj građi, hrbat Bjelolasice nije ni oštar ni kamenit, nego, naprotiv, travnat i bogat raznolikim planinskim biljem, a padine su pokrivene šumom.

Šire područje Bjelolasice premreženo je brojnim markiranim putovima, a glavnom okosnicom može se smatrati početni dio Kapelskog planinarskog puta od planinarskog doma Bijele stijene u Tuku preko Matić poljane i Jančarice do vrha Bjelolasice, s nastavkom prema Samarskim stijenama. Glavna ishodišta za izlete su Tuk i Begovo Razdolje sa sjeverne (mrkopaljske) strane te Vrelo pokraj Jasenka s južne strane. Nažalost, Hrvatski olimpijski centar »Bjelolasica« u Vrelu kod Jasenka nije u funkciji otkad je u požaru stradao središnji objekt.

Mrkopaljski kraj

MRKOPALJ (824 m) je naselje usred prostranog Mrkopaljskog polja, između obronaka Bitoraja i Višnjevice. Na južnom rubu Mrkoplja, podno Čelimbaše, nalazi se dom Hrvatskog skijaškog saveza s kapacitetom 50 gostiju. Mrkopalj je prvorazredno skijaško područje, kolijevka skijanja u Hrvatskoj. Ovdje je 1934. bila sagrađena skakaonica, čiji je rekord skok jednog Norvežanina od 40 m.

Za prilaz planinarskom domu Bijele stijene u selu Tuku s raskrižja u Mrkoplju kod trgovine treba poći sporednom ulicom Nova Varoš 200 m do raskrižja i ondje l. Pilanskom ulicom i dalje još 3 km cestom preko polja u Tuk. Iz Delnica se do Mrkoplja može doći autobusom, ali on ne vozi u subotu i nedjelju. Ako idete pješice iz Mrkoplja, trebate do Tuka pješaćiti cestom (1 h).

PLANINARSKI DOM BIJELE STIJENE U TUKU (875 m) jedan je od najuređenijih planinarskih domova u Hrvatskoj. To je zidana katnica uz seosku crkvu u Tuku. Prizemno je kuhinja i dvije manje blagovaonice, a na katu i u potkrovlju spavaonice. Pokraj doma je mali park, a iza odbojkaško igralište. Stalno je otvoren i opskrbljen i izvrsno je uporište za izlete na Bjelolasicu, Samarske i Bijele stijene, Vrbovsku i Matić poljanu te na obližnje vrhove Čelimbašu i Maj.

INFO: Otvoren: stalno - Opskrbljen: pićem i jelom - Mjesta za noćenje: 49 - Upravlja: HPS, Zagreb - Informacije: Radojka Matijašić +385 98 232-867, 051 833-589

Tuk ^{45'} Matić poljana ^{1.20 h} pl. kuća Jančarica ^{20'} Vrbovska poljana ^{1.20 h} Bjelolasica (Kula) 3.45 h

Markacija od planinarskog doma vodi asf. cestom 100 m prema Jasenku pa d. uzbrdo prečacem ponovno do iste ceste. Put prelazi cestu i uspinje se šumom 30' do početka Matić poljane, gdje je račvište ceste. Markacije nastavljaju l. rubom poljane, prilazeći spomeniku.

MATIĆ POLJANA (1030 m) je prostrana travnata visoravan široka oko 300 m, a dugačka 3 km. Duž poljane prolazi Begova staza, zapravo mak. cesta Mrkopalj – Jasenak, a kod spomen-obilježja prilazi joj kolni put iz Begova Razdolja (45'). Na najširem dijelu livade je originalan spomenik partizanima koji su se

10 dvodnevni izleti u Hrvatskoj

smrznuli tijekom marša preko Velike Kapele 24. veljače 1944. Spomenik se sastoji od niza pravilno složenih 26 vapnenačkih monolita koji simboliziraju partizansku kolonu.

Od spomen-obilježja nastavljamo cestom 2 km (30') do lovačke čeke na samome sjevernom kraju poljane. Cesta nastavlja dalje prema Samarskim i Bijelim stijenama, ulazeći u šumu, a naš put skreće kod čeke l. u šumu. Markacija vodi širokim šumskim putom 40' na prijevaj Jančaricu, gdje je planinarska kuća.

PLANINARSKA KUĆA JANČARICA (1239 m) svojim veoma povoljnim smještajem omogućuje niz lijepih izleta po Velikoj Kapeli. To je malena prizemnica kvadratičnog tlocrta. Pokraj kuće je manja drvena baraka koja služi kao zimska soba s nekoliko ležaja.

INFO: Otvorena: po dogovoru - Opskrbljena: neopskrbljena - Mjesta za noćenje: 12 - Upravlja: HPD Bijeke stijene, Mrkopalj - Informacije: Mario Lakotić +385 98 90-29-991, Rajko Mamula +385 98 447-803

S prijevoja Jančarice na drugu stranu markacije se, prateći prilaznu cestu, spuštaju 20' do raskrižja cesta na Vrbovskoj poljani (l. Begovo Razdolje 6 km, d. Jasenak 13 km). To je ujedno i mjesto gdje se ovaj put spaja s markacijom iz Begova Razdolja preko Okruglice. Za onoga tko polazi iz Tuka idealan kružni izlet predstavlja povratak preko Begova Razdolja (1.40 h) i Matić poljane (još 45', nemarkirano) u Tuk (30').

Tko želi dalje prema Bjelolasici, s Vrbovske poljane nastaviti će cestom 15' do mjesta gdje, malo prije šumarske kuće, markacije skreću l. s ceste. Od tog se puta l. odvaja markirana varijanta prema Žutoj poljani, a nakon toga slijedi sve strmiji uspon, potkraj vrlo strm, do gornjeg ruba šume. Vrlo brzo nakon izlaska puta na livade, dostižemo hrbat i stižemo na raskrižje odakle se l. za 5' stiže na vrh, d. za 15' do planinarskog skloništa »Jakob Mihelčić«, a na drugu stranu silazi put za Vrelo. Uspon od ceste do vrha traje 1 h.

KULA (1534 m) je najviši vrh Bjelolasice, ujedno i najviša točka u masivu Velike Kapele i u cijelome Gorskom kotaru. Zahvaljujući travnatom vršnom hrptu i osamljenom položaju, s vrha se pružaju pregledni vidici na sve strane pa je to svakako jedan od najljepših vidikovaca u Hrvatskoj. Najviši vrh je na najsjevernijem u nizu travnatih vršaka na hrptu Bjelolasice. Vršna točka označena je geodetskim stupom.

Neposredno ispod hrpta Bjelolasice, 20' od vrha, nalazi se planinarsko sklonište »Jakob Mihelčić«. Duž hrpta vodi staza prema Vrelu, a s njega se 3' pod vrhom odvaja d. put za Vrbov-sku poljanu, a 15' poslije d. se treba spustiti 2' do planinarskog skloništa.

PLANINARSKO SKLONIŠTE »JAKOB MIHELČIĆ« (1460 m) drvena je kućica smještena pod samim hrptom Bjelolasice. Unutrašnjost je mala blagovaonica s drvenim namještajem i dva stola. Sklonište je nazvano po lugu koji je planinarima u 19. stoljeću otkrio put do vrha Bijelih stijena.

INFO: Otvoreno: stalno - Opskrbljeno: neopskrbljeno - Mjesta za noćenje: 10 - Upravlja: PD INA Bjelolasica, Zagreb - Informacije: Zlatko Glavina +385 98 90-25-745, 01 38-97-384

Begovo Razdolje ~~1.30 h~~ Vrbovska poljana ~~20'~~ pl. kuća Jančarica (~~1.20 h~~ Bjelolasica) 1.50 h
Do Begova Razdolja može se doći jedino asf. cestom koja polazi iz Mrkoplja (6 km). Cesta za Begovo Razdolje je zavojita, prohodna za autobuse, ali zimi može biti zametena snijegom. Početak je u središtu Mrkoplja, na cesti Stari kraj kod k. br. 104.

BEGOVO RAZDOLJE (1078 m) je najviše stalno naselje u Hrvatskoj. U središtu su prostrani hotel Jastreb (zatvoren) i pansion obitelji Francisković, a s druge strane ceste skijaški teren i jednostavna žičara. Obližnja kuća obitelji Mance bila je uređena kao planinarska kuća, ali se više ne koristi. U drugom dijelu sela je drvena ploča u spomen na Jakoba Mihelčića, lugu koji je otkrio planinarima putove na najzanimljivije vrhove na Velikoj Kapeli.

Klek

Klek je istaknuta planina na istočnom rubu Velike Kapele, iznad grada Ogulina. Iako nije visok ni površinom velik, jedno je od najatraktivnijih i najpopularnijih planinskih odredišta u Hrvatskoj. Ima oblik 3-4 km dugog hrpta strmih strana, ispruženog smjerom sz.-ji. Padine su mu od podnožja pa do 1000 metara pokrivene šumom, a ispod planine prostire se više širokih livada. Međutim, pozornost promatrača, s koje god se strane prilazi Kleku, privlači vršna 200 metara visoka stjenovita glava. Stijene su mjestimice okomite, pa i prevjesne i zato je Klek ujedno i popularno alpinističko penjalište. Gledan s juga, Klek se doima kao usnuli div kojemu su stijene Klečice stopala, a vršna stijena glava. Prema narodnoj predaji, vrh Kleka je okupljalište vještica u olujnim noćima pa su one postale svojevrsan

10 dvodnevni izleta u Hrvatskoj

simbol Kleka i Ogulina. Klek i Ogulin odigrali su važnu ulogu u povijesti hrvatskoga planinarstva i alpinizma pa se obris Kleka nalazi u znaku Hrvatskog planinarskog saveza.

OGULIN (323 m) je slikovit grad pod Klekom na razmeđu Like i Gorskog kotara. Središte Ogulina čine Park kralja Tomislava i frankopanska utvrda s početka 16. stoljeća, u kojoj je danas zavičajni muzej. Nasuprot frankopanskoj utvrdi u samome središtu grada je 50 metara dubok Đulin ponor. Đulin ponor ujedno je jedan od ulaza u špiljski sustav Đula–Medvedica. Podzemni kanali toga sustava duži su od 16 km i jedan su od najvećih poznatih špiljskih sustava u Hrvatskoj. U Đulin ponor neposredno ispod tvrđave ponire rijeka Dobra koja ponovno izvire kod Tounja.

ALPINISTIČKA ZBIRKA U OGULINSKOM ZAVIČAJNOM MUZEJU jedinstvena je stalna izložba o počecima i razvitku hrvatskog planinarstva i alpinizma. Smještena je u tri prostorije na drugom katu ogulinske frankopanske tvrđave iz 16. stoljeća pokraj Đulina ponora. Cijela tvrđava uređena je kao zavičajni muzej, a osim alpinističke zbirke, posebno su zanimljivi spomen-soba književnice Ivane Brlić-Mažuranić i prostorija u kojoj je kao mladić bio zatočen Josip Broz Tito. U alpinističkoj zbirci mogu se vidjeti zanimljivi izlošci poput dnevnika i cipela prvih penjača na Kleku, kamen s vrha Mount Everesta koji je donio Stipe Božić, dokumenti i slike s hrvatskih himalajskih ekspedicija i drugo.

Ogulin 1.30h Kneja 1.30h pl. dom Klek

3 h

Do Ogulina se, osim vlakom, lako može prići i automobilom po autocesti Zagreb – Split.

Od željezničkog i autobusnog kolodvora treba proći poprečno kroz grad do kanjona rijeke Dobre i poći uz njega l. 5' do mjesta gdje se d. uz kanjon odvaja cesta za Vučiče. Cestom se ide 30' do proširenja ceste prije male hidrocentrale, gdje markacija skreće l. s ceste uz padine Bukovnika. Slijedi uspon šumom, pa preko sredine pitomog Malog polja, pa opet šumom do zapuštenog sportsko-rekreacijskog centra Kneja (560 m). Neposredno iza Kneje markacija izlazi na cestu Ogulin – Jasenak, prati je l. 300 m, a zatim skreće d. uzbrdo i penje se 30' na prijevoj Sovenicu (700 m), gdje se iznenada otvara lijep vidik na Klek. Dalje l. kolnim putom 10' do oveće lokve, pa ondje d. travnatom padinom 20' sve strmijim usponom u šumu i njome na hrbat Kleka. Na hrptu se markacija susreće s putom iz Bjelskog i uspinje d. još 20' do planinarskog doma. Ovaj je put vrlo pogodan u silaznom smjeru, za silazak s Kleka u Ogulin.

Bjelsko 50' pl. dom Klek

50'

Selo Bjelsko nalazi se na cesti Ogulin – Jasenak. Markacija počinje blizu kraja sela, kod kuće Odreda izviđača Frankopan, a nastuprot lovačke kuće Gama.

BJELSKO (625 m) je selo u podnožju Kleka s lugarnicom, gostionicom i uređenim izvorom. Kod prvih seoskih kuća, l. od ceste, nasred livade je zanimljiv prirodni monolit Visibaba. To je pravo čudo statike, kamen visok desetak metara, najtanji pri dnu, a najveći u gornjem dijelu. Livada s Visibabom zaštićena je kao važan krajolik.

Prilaz iz Bjelskog je najpopularniji i najkraći prilaz Kleku. Iz Bjelskog markacija vodi 5' šumskom cestom pa skreće l. sve strmije 30' uzbrdo do putokaza za Ogulin i klupa za odmor. U dva oštra zavoja put se uspinje na hrbat, a njime se dalje blažim usponom za 10' stiže pred planinarski dom Klek.

PLANINARSKI DOM KLEK (1000 m) na hrptu je Kleka, na vrhu strmih šumovitih padina, a neposredno ispod goleme Klekove vršne stijene. U prizemlju su dvije blagovaonice, kuhinja, soba dežurnoga planinara, a u potkrovlju spavaonice. Dom nema stalnog domara, nego se u dežurstvima izmjenjuju članovi HPD-a Klek iz Ogulina.

INFO: Otvoren: vikendom - Opskrbljen: pićem, jelom po dogovoru - Mjesta za noćenje: 47 - Upravlja: HPD Klek, Ogulin - Informacije: Franjo Petrušić +385 98 827-737, 047 531-206; Miljenko Pavešić +385 98 90-08-670, 047 522-384

VRH KLEKA 30'. L. od doma 10' markacija vodi izohipsom podno prevjesne stijene, mimo špiljice, do račvišta. Ravno nastavlja put prema Klečicama (30') i Vrbovskom (6-7 h), a d. oštro skreće uspon uz stijenu na vrh Kleka. U donjem dijelu uređene su stube i užetom osiguran uspon, a nakon manjeg stjenovitog kuloara izlazi se na vršne livade, prelazi preko helikopterskog sletišta i stiže na vrh.

KLEK (1181 m) je malena travnata glavica povrh stjenovitih okomica. S vrha se pružaju lijepi vidici prema Ogulinu i jezeru Sabljacima, Bjelolasci, a pogled posebno privlače slikovite stijene Klečice na hrptu Kleka. Klekova vršna stijena bila je prva škola hrvatskih alpinista i u njoj je izveden velik broj prvenstvenih penjačkih uspona. Na vrhu treba izbjegavati približavanje rubu stijene jer to može biti pogibljivo.

10 dvodnevni izleti u Hrvatskoj

KLEČICE 40'. Od račvišta 10' iza doma treba nastaviti ravno hrptom još 15' do raskrižja, gdje staza nastavlja l. prema Hreljinu, a d. strmo nizbrdo skreće uska stazica pod stijene Klečica. Markacija prestaje pod stijenom, a uspon uz stijene moguć je samo iskusnim penjačima.

KLEČICE (1062 m) su dvije stjenovite hridine sjeverno od vrha Kleka, malo po strani i niže od glavnoga hrpta planine. S Klečica se pruža lijep vidik prema dolini rijeke Dobre i na sjevernu stranu Kleka.

Kontakti za informacije, organizaciju i vođenje na terenu:

Vodička služba Hrvatskog planinarskog saveza - vodici@hps.hr

Stanica planinarskih vodiča Rijeka - spvrijeka@gmail.com